

“Standardy ochrony małoletnich” wersja dla uczniów

W ZESPOLE SZKOLNO- PRZEDSZKOLNYM IM. J. KORCZAKA W
JEDLINIE- ZDROJU

1. Prawa dziecka- najważniejsze informacje

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są:

- Konstytucja RP,
- Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Źródłem praw dziecka jest godność człowieka. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapisana jest ona w art. 30: **„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”**. Z godności wywodzą się dwie zasady: wolność i równość, które są podstawą wszystkich praw człowieka. Wolność oznacza to, że człowiek nie jest własnością kogokolwiek, posiada wolną wolę, może samodzielnie podejmować decyzje i świadomie ponosić za nie odpowiedzialność (dziecko uczy się tego w trakcie dojrzewania). Równość oznacza, że każde dziecko ma takie same prawa i ma być tak samo traktowane przez wszystkich bez jakiegokolwiek dyskryminacji. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka – każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (Art. 72. Konstytucji RP). **Każdemu dziecku przysługują prawa dziecka tak, jak każdemu dorosłemu prawa człowieka. Praw tych nikt nie może dziecka pozbawić. Prawa dziecka są więc naturalną konsekwencją praw człowieka.** Doprecyzowanie praw dziecka wynika z potrzeby dania dzieciom dodatkowej ochrony przed dorosłymi – dziecko ze swej natury jest słabsze od nich. Taką ochronę dają dzieciom ich prawa zapisane w Konwencji o Prawach Dziecka, którą przyjęło Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. Polska podpisała Konwencję o Prawach Dziecka 7 czerwca 1991 roku i od tego momentu jej przepisy, zobowiązujące państwo do przestrzegania praw dziecka, obowiązują także w naszym kraju. Prawa dziecka istnieją po to, aby Was chronić, aby zapewnić Wam zdrowie i bezpieczeństwo. Jeśli wszyscy szanowaliby prawa dziecka, każde dziecko byłoby odpowiednio traktowane. Niestety, nie zawsze tak jest. W każdym kraju są dzieci, których prawa są łamane. Dzieci bywają krzywdzone, wykorzystywane czy zastraszane. Konwencja Praw Dziecka zakłada, że należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo

Gdy znacie swoje prawa, możecie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, której doświadczacie ze strony rówieśników i dorosłych. Bo wiecie, że macie prawo do ochrony swojego zdrowia i bezpieczeństwa oraz że są instytucje, które powinny Wam pomóc. Dlatego dzieci na całym świecie, podobnie jak dorośli, mają zapewnione swoje prawa, czyli obowiązujące reguły postępowania, które mają Was chronić przed wszelką krzywdą. Zamierzeniem twórców Konwencji Praw Dziecka było kierowanie się zawsze Waszym dobrem oraz traktowanie wszystkich dzieci jako równych wobec prawa, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry czy wyznania. Warto, abyście zapamiętali, że:

- Prawa dziecka dotyczą każdego dziecka, czyli osoby poniżej 18. roku życia.
- Nie musicie nic zrobić, aby otrzymać prawa.
- Prawa dziecka macie zawsze i nikt nie może wam ich odebrać.
- Wszystkie prawa dziecka są równie ważne. Nie ma praw mniej lub bardziej ważnych od innych.

Prawa dziecka dotyczą różnych dziedzin waszego życia, macie prawo do:

- znajomości swoich praw oraz powoływania się na nie w różnych sytuacjach, a także do ich poszanowania przez innych;
- do swobody myśli, sumienia i wyznania;
- prywatności i tajemnicy korespondencji;
- do nauki i informacji;
- do wypoczynku i czasu wolnego;
- do opieki zdrowotnej;
- do wychowania przez rodziców;
- prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem;
- prawo do własnej tożsamości, które oznacza, że macie prawo do imienia, nazwiska i obywatelstwa i znajomości swego pochodzenia;
- prawo do wyrażania własnych poglądów.

Jak widzicie, **Wasze prawa wiążą się więc równocześnie z pewnymi ograniczeniami i obowiązkami, które zostały na Was nałożone.**

2. Zasady postępowania w przypadku ochrony uczniów przed krzywdzeniem.

2.1 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Uczniowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności osobistej.
5. Uczniowie akceptują i szanują siebie nawzajem, np. Używają zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; sposób mówienia jest poprawny, wolny od wulgaryzmów. Uczniowie kontrolują swojego zachowanie i emocje; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne zrozumienie bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami).
13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa –wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.2. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi a pracownikami szkoły

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole.
2. Pracownicy przestrzegają praw człowieka i chronią ich: dają gwarancje nietykalności cielesnej, szanują godność i równość uczniów, dają prawo do prywatności, nie rozpowszechniają informacji wrażliwych, oceniają uczniów sprawiedliwie i obiektywnie.
3. Informują uczniów o tym, jakie w przypadku naruszenia praw ucznia, przysługują im prawa oraz środki i procedury.
4. Pracownicy dają możliwość wyrażania uczniom własnego zdania. Nie obrażają ich, nie wyśmiewają, nie upokarzają.
5. Pracownicy wyjaśniają uczniowi za co i dlaczego został ukarany.
6. Pracownicy wspierają uczniów w pokonywaniu trudności, uwzględniają i ich umiejętności rozwojowe oraz możliwości wynikające ze specjalnych potrzeb edukacyjnych.
7. Pracownicy podejmują wobec uczniów działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych.
8. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników szkoły.
9. Pracownicy nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej czy fizycznej (zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie, stygmatyzowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej, wyszydzanie uczniów, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie, nadmierne, wygórowane wymagania, zbyt surowe oceny, zastraszanie uczniów, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win, agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych, rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów, śledzenie w sieci poczynań uczniów i upublicznianie ich).
10. Pracownicy nie stosują naruszających godność uczniów wypowiedzi o podtekście seksualnym.
11. Pracownika przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie ucznia zapewniają obecność innej osoby dorosłej.
12. Pracownicy traktują uczniów podmiotowo.

2.3 Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np. bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie, wymuszenia, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki.
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np. obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary, bezpośrednie obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary, groźby itp.
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np. poniżanie, wykluczanie, izolacja, pisanie na ścianach, wulgarne gesty, śledzenie, obraźliwe SMSy i MMSy, itp.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji.
3. Opuszczanie sali lekcyjnej bez zgody nauczyciela.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
6. Stosowanie i rozprowadzanie używek, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią oraz używanie wulgaryzmów.
9. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
10. Przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
11. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
12. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
13. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
14. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
15. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
16. Niewłaściwe zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
17. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych bez ich zgody. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.

18. Stosowanie różnych form cyberprzemocy.

2.4 Bezpieczeństwo uczniów podczas korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu

1. Szkoła zapewnia bezpieczny dostęp do Internetu, chroniony za pośrednictwem sieci OSE.
2. Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
3. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela/ zgodnie z obowiązującym regulaminem korzystania z komputerów.
4. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
6. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.
7. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia. Szkoła ma również obowiązek podejmować działania profilaktyczne dotyczące cyberprzemocy.

3. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia przemocy.

Gdy ktoś przez dłuższy czas stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje: przemoc fizyczną czy psychiczną, cyberprzemoc i inne jej formy:

1. Powiedz o tym wychowawcy lub innemu zaufanemu pracownikowi szkoły, który podejmie stosowne działania.
2. Jeśli będziesz potrzebować wsparcia emocjonalnego zgłoś się do pedagoga bądź psychologa.
3. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się stosował przemoc ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy, a w uzasadnionych przypadkach poinformuje o zdarzeniu instytucje współpracujące ze szkołą (Policja, Sąd, CUS, OPS i itp.)

3.1 Procedury postępowania w przypadku wystąpienia przemocy domowej

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.
2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.
3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem lub psychologiem szkolnym. Udzieli Ci on wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby, wspólnie z rodzicami zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.
4. Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.
 - W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, pedagog powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.
 - W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pedagog powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

4. Gdzie szukać pomocy?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga, psychologa szkolnego czy dyrektora szkoły. Możecie też skontaktować się instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto niektóre z nich:

L.p.	Gdzie szukać pomocy?	W jakich sytuacjach?
1.	Policja	Pomoc w nagłej sytuacji przemocy, ale także, by uzyskać pomoc, gdy przemoc zdarzała się wcześniej, gdy się boisz – zadzwoń lub przyjdź osobiście, może także zrobić to inna osoba, do której masz zaufanie.
2.	Ośrodek pomocy społecznej/gminny zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Najlepiej przyjdź osobiście i opowiedz o swoim problemie. Ta pomoc jest długofalowa i obejmuje wiele aspektów Twojego życia, np. będzie się wiązać z troską o to, czy masz pieniądze, pracę, bezpieczne schronienie.
3.	Ośrodek interwencji kryzysowej	Przyjdź osobiście. Otrzymasz pomoc specjalistów, np. psychologa, prawnika. Możesz tu bezpłatnie znaleźć schronienie dla siebie.
4.	Specjalistyczny ośrodek wsparcia	Możesz w nim znaleźć bezpłatne schronienie dla siebie i swoich dzieci bez skierowania i bez względu na dochód na okres 3 miesięcy z możliwością przedłużenia pobytu. Otrzymasz tu specjalistyczną pomoc psychologiczną, prawną, pedagogiczną, socjalną i medyczną (w podstawowym zakresie).
5.	Prokuratura	Możesz złożyć ustne lub pisemne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
6.	Niebieska Linia	0 801 12 00 02
7.	Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka	0 800 12 12 12
8.	Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111 – każdy problem

Pamiętaj!

1. Nie trać wiary w możliwość pokonania przemocy.
2. Nie pozwól, by lęk skłonił Cię do bezczynności i milczenia.
3. Nie pozwól się krzywdzić. Masz prawo do godnego życia.
4. Nie wierz w obietnice składane przez sprawcę przemocy, zwłaszcza gdy wielokrotnie ich nie dotrzymał. Nie dotrzyma ich.
5. Podejmij działania – życie masz jedno!
6. Nie pozwól sprawcy, aby Cię przechytrzył, gdyż straci do Ciebie resztki szacunku i staniesz się jeszcze łatwiejszym celem.
7. Nie pozwól wykorzystywać się przez sprawcę przemocy – taka sytuacja również osłabia Twój obraz w jego oczach.
8. Pamiętaj! Problemu nie rozwiąże nikt bez Twojego udziału.
9. Nie odkładaj na później działań, których nie unikniesz.
10. Nie ukrywaj przemocy – to nieprawda, że nikt nie wie o Twoim problemie.

Opracowanie:
Zespół ds. opracowania
procedury standardów ochrony małoletnich
w ZSP im. J. Korczaka w Jedlinie- Zdroju

Obowiązuje od 14.03.2024r